

V Bruseli 17. februára 2020
(OR. en)

5798/20

RECH 22
COMPET 28

POZNÁMKA

Od: Predsedníctvo

Komu: Výbor stálych predstaviteľov/Rada

Predmet: *Príprava zasadnutia Rady pre konkurencieschopnosť, ktoré sa uskutoční 27. a 28. februára 2020*

Strategický prístup k medzinárodnej spolupráci v oblasti výskumu a inovácie

– *diskusia o smerovaní*

Delegáciám zasielame v prílohe poznámku predsedníctva s názvom „Strategický prístup k medzinárodnej spolupráci v oblasti výskumu a inovácie“ na účely diskusie o smerovaní na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť 28. februára 2020.

Strategický prístup k medzinárodnej spolupráci v oblasti výskumu a inovácie

Veda má pre našu budúcu prosperitu kľúčový význam. Pokrok v mnohých oblastiach – od obmedzenia účinkov zmeny klímy až po zlepšovanie starostlivosti o zdravie našich občanov alebo zabezpečenie rešpektovania demokratických hodnôt – bude závisieť od pokroku v oblasti výskumu a inovácie.

Celá jedna tretina vedeckých publikácií sveta pochádza z Európy, ktorá tak stále patrí medzi systémy s najvyššou výkonnosťou. Toto konkurenčné postavenie však ohrozuje rastúci vplyv jej hlavných svetových konkurentov. Únia okrem toho čelí aj vnútorným výzvam. Jeden z najväčších a najsilnejších vnútroštátnych výskumných systémov v Európe práve opustil EÚ a Únia sa chystá nastaviť budúci vzťah so Spojeným kráľovstvom.

Pri vymedzení strategického prístupu EÚ k budúcej medzinárodnej spolupráci v oblasti výskumu a inovácií je potrebné zohľadniť tento náročný kontext.

Medzinárodná spolupráca v oblasti výskumu a inovácie bola a je dôležitým aspektom vonkajšej stratégie EÚ. V Zmluve o založení Európskej únie sa podpora spolupráce v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami uvádza ako jedna z hlavných aktivít Únie pri dosahovaní cieľa, ktorým je posilnenie jej vedeckej a technickej základne. Medzinárodná spolupráca by mala uľahčovať účasť na spoločných akciách, umožňovať vzájomný prístup k excelentnosti a výskumným zdrojom, pomáhať spoločnej tvorbe udržateľných riešení globálnych výziev vyjadrených v cieľoch OSN v oblasti udržateľného rozvoja a zároveň zabezpečovať, aby táto spolupráca slúžila dlhodobým záujmom EÚ. Takáto spolupráca by sa mala posudzovať aj z hľadiska súčasných priorit EÚ, napríklad Európskej zelenej dohody a prípravy Európy na digitálny vek.

Medzinárodná spolupráca by mala nielen umožňovať krajinám dosahovať spoločné ciele a prinášať im vzájomné výhody, mala by tiež uľahčovať ďalší rozvoj a napĺňať medzinárodný rozmer Európskeho výskumného priestoru (EVP). Medzinárodná spolupráca ako taká podporuje systematické zdieľanie a štruktúrovanie informácií, združovanie relevantných vedomostí a umožňuje voľný pohyb výskumných pracovníkov. Mnohé tretie krajiny naviazali dlhodobú a pevnú spoluprácu s EÚ v oblasti výskumu a inovácie a podieľajú sa na realizácii EVP od jeho vzniku. Integrácia týchto krajín do hospodárstva EÚ spolu s ich geografickou blízkosťou má pozitívny účinok aj na hospodársky rast EÚ. Existujúce rozsiahle vedecké siete a prepojenia sú preto dôležité.

Jedným z najdôležitejších nástrojov Únie v oblasti medzinárodnej spolupráce je jej rámcový program pre výskum a inováciu. Medzinárodná spolupráca bola plne začlenená do 7. RP, posilnila sa akciami v rámci programu Horizont 2020 tým, že ich ešte viac sprístupnila medzinárodným partnerom, a v navrhovanom programe Horizont Európa získala ešte prednostnejšie postavenie. V praxi sa však medzinárodná spolupráca v rámci programu Horizont 2020 v porovnaní so 7. RP znížila, čo si vyžaduje dôkladné preskúmanie získaných poznatkov z hľadiska vykonávania programu v budúcnosti. Toto preskúmanie ukazuje, že existuje priestor na zlepšenie prilákaním najlepších svetových univerzít, napríklad zmenou vzorovej dohody o grante, zjednodušením administratívnych postupov, zaradením relevantnejších tém z hľadiska medzinárodnej spolupráce alebo maximalizáciou spolupráce v oblastiach spoločného strategického záujmu, ako to už požadovali niektoré tretie krajiny.

Úzka a zmysluplná spolupráca s medzinárodnými partnermi musí mať pevne stanovené kritériá, ktoré sa môžu líšiť v závislosti od ich vzťahu s EÚ, ich kapacity v oblasti výskumu a inovácie, otvoreného trhového hospodárstva založeného na pravidlách vrátane práv duševného vlastníctva alebo od podpory politík zameraných na zlepšenie hospodárskych a sociálnych podmienok občanov.

V tomto zmysle sa pri medzinárodnej spolupráci v oblasti výskumu a inovácie zohľadňujú rôzne faktory a ako taká sa môže líšiť v závislosti od spolupracujúcej krajiny, existujúcich rámcov a otázok, ktoré je potrebné riešiť. Otvorenosť je v tomto ohľade dôležitým rozmerom, bude však možno potrebné stanoviť určité podmienky na ochranu záujmov Únie. Samotní výskumní pracovníci sú často zástancami otvorenosti a zjednocujúcej sily vedy, vyjadrujú však zároveň aj obavy v súvislosti s rizikami, ktoré prináša otvorenie v tejto oblasti.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti je predsedníctvo presvedčené o vysokej aktuálnosti diskusie o strategickom prístupe, ktorý by mala EÚ zaujať k medzinárodnej spolupráci v oblasti výskumu a inovácie. Na základe uvedeného sa ministri vyzývajú, aby diskutovali na základe týchto otázok:

- 1. Ako by sa mala dosiahnuť rovnováha medzi prínosmi spolupráce v oblasti výskumu a inovácie a ochranou záujmov Únie vzhľadom na výhody medzinárodnej spolupráce v oblasti výskumu a inovácie? V ktorých prípadoch by sa mala užšia spolupráca s konkrétnymi subjektmi obmedziť?*
 - 2. Ako môže EÚ zabezpečiť optimálne mechanizmy na prilákanie talentov z krajín mimo EÚ pri zachovaní vlastnej talentovej základne?*
-